

سوره دخان

شماره: ۴۴

جزء: ۲۵

محل نزول: مکه

ترتیب نزول: ۶۴

تعداد آیه: ۵۹

ahlolbait.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا که رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش

همیشگی.

ب

ح (۱)

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ

سوگند به [این] کتاب روشنگر؛ (۲)

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ

به راستی ما آن را در شبی پربرکت نازل کردیم؛ زیرا که

همواره بیم دهنده بوده ایم؛ (۳)

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ

در آن شب هر کار استواری [به اراده خدا]

فیصله می یابد. (۴)

أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

[نزول قرآن] کاری است [که] از نزد ما [صورت پذیرفته است؛]

زیرا ما همواره فرستنده [وحی و پیامبران] بوده ایم. (۵)

رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

[همه این واقعیات] به سبب رحمتی از سوی پروردگار

توست؛ بی تردید او شنوا و داناست. (۶)

رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ

[همان] پروردگار آسمان ها و زمین و آنچه میان آنهاست،

اگر یقین دارید. (۷)

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ

هیچ معبودی جز او نیست، زنده می کند و می میراند،

پروردگار شما و پروردگار پدران پیشین شماست. (۸)

بَلْ هُمْ فِي شَكِّ يَلْعَبُونَ

[نه اینکه یقین ندارند] بلکه آنان در شک اند [و با گفتار و

کردارشان با حقایق] بازی می کنند. (۹)

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ

پس به انتظار روزی باش که آسمان دودی

آشکار بیاورد، (۱۰)

يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ

که همه مردم را فرا می گیرد، این عذابی دردناک است. (۱۱)

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ

[همه می گویند:] پروردگارا! این عذاب را از ما برطرف کن

که ما ایمان می آوریم (۱۲)

أَنِّي لَهُمُ الذِّكْرَىٰ وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ

[در آن موقعیت سخت] چگونه برای آنان جای پند گرفتن و
هوشیاری است و حال آنکه [پیش از این عذاب] پیامبری روشنگر
برای آنان آمد [و پند نگرفتند]. [۱۳]

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلِّمٌ مَّجْنُونٌ

آن گاه از او روی گردانند و گفتند: تعلیم

یافته ای دیوانه است!! (۱۴)

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا ۚ إِنَّكُمْ عَائِدُونَ

مدتی اندک عذاب را برطرف می کنیم، ولی باز شما [به
همان عقاید بی پایه و اعمال زشت] برمی گردید! (۱۵)

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنتَقِمُونَ

[ما از آنان انتقام خواهیم گرفت آن] روزی که آنان را با قدرتی

بسیار سخت بگیریم؛ زیرا که ما انتقام گیرنده ایم. (۱۶)

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ

و همانا پیش از آنان قوم فرعون را آزمودیم، و پیامبری

بزرگوار برای آنان آمد، (۱۷)

أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ ^{صَلِّ} إِلَيَّ لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

که [به آنان گفت:] [بندگان خدا را] [که به آزار و شکنجه شما گرفتارند] به

من واگذارید؛ زیرا من برای شما فرستاده‌ای امینم. (۱۸)

وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ ۗ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

و در برابر خدا تکبر نکنید که من برای شما دلیلی

روشن آورده ام. (۱۹)

وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ

و من به پروردگارم و پروردگار شما از اینکه مرا سنگسار

کنید [یا برانید یا متهم کنید] پناه می برم؛ (۲۰)

وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاغْتَرِبُوا

و اگر به من ایمان نمی آورید [از آزرده شدن من و باز داشتن مردم

از ایمان آوردن] کناره گیری کنید. (۲۱)

فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هُوَ لَاءِ قَوْمٍ مُّجْرِمُونَ

[فرعونیان دست از آزدنش برنداشتند و مردم را از ایمان آوردن مانع شدند] پس پروردگارش را خواند که اینان قومی گناهکارند. (۲۲)

فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُتَّبِعُونَ

[گفتم:] بندگانم را شبانه حرکت ده؛ زیرا شما مورد

تعقیب هستید، (۲۳)

وَإِتْرِكِ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ

و دریا را با [همان] راه های گشاده [که برای عبور شما باز کردیم]
پشت سر بگذار [تا فرعونیان هم در آن درآیند]؛ زیرا آنان سپاهی
محکوم به غرق شدن هستند. (۲۴)

كَمْ تَرَكَوْا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

چه بسیار بوستان ها و چشمه سارانی که آنان [پس از خود]

بر جای گذاشتند، (۲۵)

وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ

و کشتزار و جایگاه های نیکو و بارزش، (۲۶)

وَنَعْمَةً كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ

و نعمت هایی که با آسایش و خوشی از آن

برخوردار بودند. (۲۷)

كَذٰلِكَ ۞ وَاوْرَثْنَاهَا قَوْمًا اٰخِرِيْنَ

[آری، سرانجام کارشان] چنین بود و ما همه آنها را به قومی

دیگر به میراث دادیم. (۲۸)

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ

پس نه آسمان بر آنان گریست و نه زمین و [هنگام نزول

عذاب هم] مهلت نیافتند. (۲۹)

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ

همانا ما بنی اسرائیل را از آن عذاب خوارکننده

نجات دادیم. (۳۰)

مِنْ فِرْعَوْنَ ۚ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسْرِفِينَ

از فرعون که متکبری سرکش از زمره اسراف کاران بود، (۳۱)

وَلَقَدْ اخْتَرْنَا هُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ

و آنان را از روی آگاهی بر جهانیان [زمان خودشان]

برگزیدیم؛ (۳۲)

وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ

و به آنان از آیات و معجزات آنچه را که در آن آزمایشی

آشکار بود، عطا کردیم. (۳۳)

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ

اینان [که شرک و کفر سراپای وجودشان را فرا گرفته است] با

اصرار [به اهل ایمان] می گویند: (۳۴)

إِنَّ هِيَ إِلَّا مَوْتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ

پایان زندگی جز همین مرگ نخستین نیست و ما [پس از این

مرگ] برانگیخته نخواهیم شد. (۳۵)

فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

اگر شما [در زمینه زنده شدن مردگان] راستگوید [با درخواست
از خدا] پدران ما را [زنده کنید و نزد ما] بیاورید [تا ما به زنده
شدن مردگان یقین پیدا کنیم!!] (۳۶)

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمٌ تُبَعِّعُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ أَهْلَكْنَاهُمْ ۖ إِنَّهُمْ
كَانُوا مُجْرِمِينَ

آیا اینان [در قدرت و شوکت] برترند یا قوم تُبَعِّع، و کسانی که پیش از آنان بودند؟ ما همه آنان را هلاک کردیم؛ زیرا مجرم بودند؛ (۳۷)

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ

و ما آسمان ها و زمین و آنچه را میان آن دو است، به بازی

نیافریده ایم؛ (۳۸)

مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

ما آن دو را جز به درستی و راستی به وجود نیاورده ایم، ولی
بیشترشان [به حقایق] معرفت و آگاهی ندارند. (۳۹)

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ

بی تردید روز جدایی [حق از باطل، مؤمن از کافر و پاک از

ناپاک] وعده گاه همه آنهاست؛ (۴۰)

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

همان روزی که هیچ دوستی چیزی از عذاب را از دوستش دفع

نمی کند، و چون [آلوده به شرک و کفرند] یاری نمی شوند؛ (۴۱)

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ ج إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

مگر کسی که خدا او را مورد رحمت قرار داده است؛ زیرا او
توانای شکست ناپذیر و مهربان است (۴۲)

إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ

همانا درخت زقوم، (٤٣)

طَعَامُ الْأَيْمِ

خوراک گنهگار است، (۴۴)

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ

مانند مس گداخته شده در شکم ها می جوشد، (۴۵)

كَغَلِي الْحَمِيمِ

چون جوشیدن آب جوشان (۴۶)

خُدُوهُ فَاعْتَلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ

[گفته می شود:] این گنهکار را بگیرید و او را به زور به وسط

دوزخ بکشانید. (۴۷)

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ

آن گاه از عذاب آب جوشان بر سرش فرو ریزید؛ (۴۸)

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ

[و بگوئید:] بچش که تو همان ارجمند و بزرگواری!! (۴۹)

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ

به یقین این همان چیزی است که همواره درباره آن

تردید می کردید. (۵۰)

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ

مسلماناً پرهیزکاران در جایگاه امنی خواهند بود. (۵۱)

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

در میان بوستان ها و چشمه سارها؛ (۵۲)

يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ

لباس هایی از حریر نازک و دیبای ضخیم می پوشند در

حالی که برابر هم می نشینند. (۵۳)

كَذٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عَيْنٍ

[آری سرانجام کار پرهیزکاران] چنین است، و حور العین را

به همسری آنان درآوریم، (۵۴)

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ أَمِينٍ

در آنجا هر گونه میوه ای را که بخواهند می طلبند و می خورند،

در حالی که [از هر جهت] ایمن و آسوده خاطرند؛ (۵۵)

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَاهُمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ

در آنجا مرگ را نمی چشند، مرگ آنان همان مرگی بود که در دنیا
چشیدند، و خدا آنان را از عذاب دوزخ مصون می دارد. (۵۶)

فَضْلًا مِّنْ رَبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

[این] فضل و احسانی است از سوی پروردگار تو، [و] این

همان کامیابی بزرگ است. (۵۷)

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَا هُ بِلسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

پس جز این نیست که ما [فهم] قرآن را با زبان تو [که زبانی فصیح
و گویاست] آسان ساختیم تا آنان متذکر و هوشیار شوند. (۵۸)

فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ

[ولی اگر متذکر و هوشیار نشدند] پس به انتظار باش که مسلماً آنان هم منتظرند [که سرانجام کار چه خواهد شد؟ سرانجام نصرت و پیروزی خدا برای تو و عذاب دنیا و آخرت برای آنان است.] (۵۹)